

Kraków, dnia 02.02.2024 r.

Prof. dr hab. inż. arch. Dominika Kuśnierz-Krupa

Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej

email: dominika.kusnierz-krupa@pk.edu.pl

Acceptuję pod względem formalnym

Przewodnicząca Rady Dyscypliny
Architektura i Urbanistyka
Sikora
inż. arch. Anna Sikora, prof. P.

RECENZJA

dotycząca oceny czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego – Pani dr inż. arch. ANNY MARTYKI, w tym monografia pt. „Dziedzictwo urbanistyczne średniowiecznych małych miast Podkarpacia – morfologia, zrównoważenie, integracja”, odpowiadają wymaganiom określonym w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

1. Podstawy opracowania

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742);
- Pismo Rady Doskonałości Naukowej nr DRKN.Z2.400.313.2023 z dnia 14.12.2023 r.;
- Uchwała nr 1/2024 Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Rzeszowskiej z dnia 4.01.2024 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżyniersko-technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka, wszczętym na wniosek Pani dr inż. arch. Anny Martyki;
- Dokumenty wraz z wnioskiem dr inż. arch. Anny Martyki o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, w tym monografia zatytułowana „Dziedzictwo urbanistyczne średniowiecznych małych miast Podkarpacia – morfologia, zrównoważenie, integracja”, wydana przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Rzeszowskiej w 2023 roku.

2. Sylwetka Kandydatki

Dr inż. arch. Anna Martyka w 2000 roku ukończyła studia magisterskie na kierunku architektura i urbanistyka, na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Pracę dyplomową pt. „Zespół mieszkaniowy na terenach byłego lotniska Kraków-Czyżyny” opracowała pod kierunkiem prof. dr hab. inż. arch. Zofii Nowakowskiej.

Swoją edukację Habilitantka kontynuowała na rozpoczętych w 2009 roku studiach doktoranckich, podczas których m.in. rozwijała swój warsztat naukowy, będąc stypendystką programu dla doktorantów w ramach projektu „Politechnika XXI wieku – Program rozwojowy Politechniki Krakowskiej – najwyższej jakości dydaktyka dla przyszłych polskich inżynierów”.

Pracę doktorską Kandydatka obroniła w 2014 roku. Jej dysertacja, zatytułowana „Dziecko w przestrzeniach miasta. Poszukiwanie rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych sprzyjających spędzaniu czasu wolnego” została opracowana pod kierunkiem dr hab. inż. arch. Anny Palej, prof. PK. Recenzentami w tym postępowaniu byli: dr hab. inż. arch. Anna Franta, prof. PK oraz prof. dr hab. inż. arch. Andrzej Baranowski.

W 2017 roku Habilitantka rozpoczęła pracę na uczelni. W latach 2016-2022 pracowała na Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, w Instytucie Geografii, w Katedrze Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej na stanowisku adiunkta. Niemal równolegle, bo od 2014 roku, dr Martyka pracowała (i nadal pracuje) w Politechnice Rzeszowskiej, na Wydziale Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury. Obecnie jest zatrudniona na stanowisku profesora uczelni, na etacie badawczo-dydaktycznym. W uczelni tej pełni istotne funkcje: sekretarza Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka, kierowniczkę studiów podyplomowych Architektura Wnętrz i Wystawiennictwa, a także od grudnia 2023 roku, Kierownika Katedry Konserwacji Zabytków.

Dr Anna Martyka jest czynnym i doświadczonym architektem. Po studiach, w latach 2000-2014, pracowała na stanowisku asystenta projektanta, a następnie projektanta, w uznanym krakowskim biurze projektowym Pracowni Konserwacji Zabytków ARKONA, specjalizującym się w projektach o charakterze konserwatorskim. Od 2010 roku prowadzi własną działalność projektową „Anna Martyka ARS IDEA Pracownia Projektowa”, będąc członkiem Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów i posiadając uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń (nr MPOIA/014/2005).

Wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie: nauki inżyniersko-techniczne, w dyscyplinie: architektura i urbanistyka Kandydatka złożyła w dniu 28 września 2023 roku. Dr Anna Martyka nie ubiegała się wcześniej o nadanie tego stopnia.

3. Ocena osiągnięcia będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego tj. monografii „Dziedzictwo urbanistyczne średniowiecznych małych miast Podkarpacia – morfologia, zrównoważenie, integracja”

Jako podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego Kandydatka dr Anna Martyka przedstawiła monografię zatytułowaną „Dziedzictwo urbanistyczne średniowiecznych małych miast Podkarpacia – morfologia, zrównoważenie, integracja”. Monografia ta została opublikowana w 2023 roku przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Rzeszowskiej. Recenzentkami monografii były uznane w dyscyplinie architektura i urbanistyka autorytety naukowe: prof. dr hab. inż. arch. Grażyna Schneider-Skalska oraz prof. dr hab. Zdzisława Tołoczko. Monografia liczy 210 stron, w tym zawarto bibliografię (210 pozycji), spis i źródła rycin (105 pozycji), spis i źródła tabel (8 pozycji), oraz streszczenia w języku polskim oraz angielskim.

Monografię podzielono na osiem rozdziałów. Rozpoczyna ją rozdział pierwszy będący „Wstępem”, a kończy podsumowanie wraz z wnioskami końcowymi, po którym następują wymienione wyżej: bibliografia oraz pozostałe wykazy. Praca ma układ klasyczny. Jej struktura jest jasna, logiczna i nie budzi zastrzeżeń recenzentki.

We „Wstępie” Habilitantka zwróciła uwagę na aktualność podjętej w pracy problematyki, przedstawiła przedmiot swoich badań, ich zakres oraz cel. Omówiła także zastosowane przez siebie metody badawcze, konstrukcję pracy, oraz dokonała analizy literatury przedmiotu ważnej w obszarze prowadzonych przez siebie badań. W tym miejscu należy zaznaczyć, że dr Martyka słusznie zauważyła, iż „niewielkie miasta o historycznym rodowodzie są ważnym elementem europejskiej tożsamości. Badania nad dziedzictwem urbanistycznym małych prowincjonalnych miast pozostają jednak trochę w cieniu głównych nurtów badawczych, mimo że wpisują się w programy najnowszych inicjatyw europejskich w zakresie kultury kształtowania przestrzeni”.

W rozdziale drugim Autorka, w sposób wyczerpujący, przedstawiła zarys historii urbanizacji Podkarpacia ze szczególnym uwzględnieniem okresu średniowiecza. Jest to ważny wstęp do późniejszych rozważań, gdyż pokazuje jak pod wieloma

względami, był to istotny rejon kraju oraz dlatego tak prężnie się rozwijał i urbanizował w okresie średniowiecza.

Rozdział trzeci poświęcono problematyce konstrukcji urbanistycznej małego miasta w okresie średniowiecza. Autorka w tej części pracy we właściwy sposób omówiła zagadnienie modelu urbanistycznego oraz elementów tworzących układ urbanistyczny takich jak plac rynkowy czy bloki zabudowy. Analiza tych składowych została dokonana w oparciu o dotychczasowe ustalenia naukowe w ramach przedmiotowej problematyki.

Rozdział kolejny dotyczy już samego Podkarpacia. Autorka omówiła tutaj historię powstania i rozwój urbanistyczny małych miast tego regionu. Dokonała analizy: Brzostka, Kołaczyc, Pilzna, Ropczyc, Tyczyna, Dębowca, Frysztaka, Jaślisk, Nowego Żmigrodu oraz Osieku Jasielskiego. Zaprezentowała historię powstania każdego z wymienionych ośrodków, ich układ urbanistyczny oraz jego elementy w postaci rynku, bloków zabudowy, umocnień obronnych. Treści te zostały uzupełnione prawidłowo dobranym materiałem kartograficznym tj. Mapą Miega (I Zdjęcie Wojskowe, mapa Galicji i Lodomerii z lat 1779–1783) oraz XIX-wiecznym katastrzem galicyjskim, a także zdjęciami współczesnymi autorstwa Habilitantki: z drona oraz z poziomu człowieka.

Bardzo wartościowe w zakresie bieżącej polityki przestrzennej oraz konserwatorskiej są, zdaniem recenzentki, ryciny prezentujące hipotetyczny model miasta w początkowej fazie rozwoju na tle współczesnej sytuacji przestrzennej, które Autorka opracowała dla każdego z omawianych ośrodków.

Można mieć pewne wątpliwości w zakresie prezentowanych rekonstrukcji np. tych związanych z przebiegiem umocnień obronnych, ale recenzentka traktuje je jako potrzebny głos w dyskusji nad ich historycznym uformowaniem.

Rozdział piąty poświęcony został zagadnieniu morfologii analizowanych wcześniej miast. Dr Martyka słusznie zauważyła, że badania nad morfologią miejską przeżywają obecnie okres odrodzenia i stanowią cel dociekań naukowych wielu badaczy. Przenoszą one niejako środek ciężkości zainteresowań badaczy na zainteresowanie współczesnością i przyszłością nie tylko miast, lecz także suburbiów i obszarów wiejskich.

Przedmiotem tej części opracowania jest analiza morfologii i fizjonomii wybranych ośrodków, wykonana w oparciu o wskaźniki cząstkowe i wskaźnik syntetyczny. Autorka przeprowadzając przedmiotowe badania omówiła i scharakteryzowała wskaźnik morfologii i fizjonomii (oraz wskaźniki cząstkowe), wskaźnik zabudowy, wskaźnik gęstości zaludnienia, wskaźnik rozwinięcia grafu oraz wskaźnik zwartości zabudowy. Po obliczeniu wskaźników cząstkowych dla dziesięciu

badanych małych miast historycznych w ich obecnych granicach administracyjnych. Habilitantka obliczyła syntetyczny wskaźnik morfologii. Wartość wskaźnika morfologii i fizjonomii wyraża stopień zurbanizowania jednostki osadniczej w aspekcie morfologicznym.

W niniejszym rozdziale Autorka podkreśliła także, że analizowane ośrodki, założone w okresie średniowiecza mają regularne rozplanowanie. Recenzentka nie użyłaby tutaj określenia „układ szachownicowy”, gdyż takowe zarezerwowane jest dla układu urbanistycznego, który tworzą rynek i bloki zabudowy o kształcie kwadratów. Tymczasem w analizowanych miastach Podkarpacia bloki zabudowy są prostokątne, lub zbliżone do prostokątów. Miasta te mają też zróżnicowane modele, co zostało zobrazowane na analizach przygotowanych przez dr Martykę, zatem należy mówić tutaj po prostu o układach zdefiniowanych ortogonalnych.

Rozdział kolejny tj. szósty został poświęcony problematyce zrównoważonego rozwoju małych miast średniowiecznych na terenie Podkarpacia. Autorka przedstawiła w nim tło teoretyczne związane z tematyką zrównoważonego rozwoju, a także wyniki swoich badań w zakresie określenia wskaźnika zrównoważonego rozwoju, który obliczono na podstawie danych statystycznych świadczących o jego poziomie w pięciu obszarach: gospodarczym, społecznym, środowiskowym, instytucjonalnym i przestrzennym. W celu określenia trendu zmian w równoważeniu rozwoju przez poszczególne gminy, Habilitantka obliczyła wartość wskaźnika w 2015 i 2020 roku. Dokonała tego przy pomocy opracowanej przez siebie siedmioetapowej procedury. Przeprowadzone analizy pozwoliły na sformułowanie konkretnych i ważnych wniosków, w zakresie poziomu zrównoważonego rozwoju ośrodków badanych przez Kandydatkę.

W rozdziale siódmym Autorka omówiła problematykę integracji historycznego układu urbanistycznego ze strukturą przestrzenną małego miasta. W pierwszej kolejności przedstawiła tło teoretyczne związane z pojęciem integracji w urbanistyce, a także w tym kontekście poruszyła problem kompozycji urbanistycznej, estetyki architektury, systemów przestrzeni publicznej, rozwiązań komunikacyjnych, elementów przyrodniczych, różnorodności funkcjonalnej oraz ochrony historycznych układów urbanistycznych. W rozdziale tym Habilitantka zaprezentowała także metodę oceny poziomu integracji urbanistycznej, która może stać narzędziem w procesie decyzyjnym dotyczącym ochrony i przekształceń zasobów dziedzictwa. Konstrukcja stworzonego przez nią wskaźnika (integracji urbanistycznej), złożonego z cech szczegółowych, zgrupowanych w siedmiu kategoriach, oraz ich ocena umożliwia określenie, w jakich dokładnie obszarach wskazane jest lepsze zintegrowanie historycznego centrum z otoczeniem. Według Kandydatki pozwala to

również na ukierunkowanie polityki przestrzennej w celu poprawy jakości życia mieszkańców i przyciągnięcie większej liczby odwiedzających.

Rozdział ósmy stanowi zakończenie pracy, w którym Autorka podsumowuje zawarte w niej ustalenia naukowe, wymieniając te najważniejsze. W swoich rozważaniach łączy Ona dwa aspekty tj. dziedzictwa i potencjału rozwojowego małych miast na Podkarpaciu. Słusznie wskazuje także na potencjał jaki drzemie w dziedzictwie, które może stanowić cenne źródło inspiracji, a nawet siłę napędową w dalszym rozwoju przestrzennym. Należy się zgodzić, iż opracowana przez dr Martykę metoda może służyć budowaniu strategii rozwoju przestrzennego, dbając o zrównoważony rozwój i zachowanie historycznych wartości kompozycyjnych miast.

Treść pracy bardzo wzbogaca i uzupełnia materiał ilustracyjny, wyselekcjonowany (plany archiwalne), przygotowany (analizy urbanistyczne) i wykonany przez Kandydatkę (fotografie stanu istniejącego).

W pracy gdzieś pojawia się określenie „miasteczko”. Recenzentka radziłaby, aby jednak, bez uprzedniej, szczegółowej analizy aktów lokacyjnych miast i użytych tam określeń, unikać tego terminu. W literaturze przedmiotu z zakresu historii urbanistyki termin „miasteczko” inaczej „Stetlein” ma swoje konkretne znaczenie. W przypadku analizowanych przez Autorkę ośrodków jest ono bezzasadne bowiem miasta badane przez Habilitantkę to po prostu miasta o nieskomplikowanym układzie funkcjonalno-przestrzennym tzw. układy proste o różnych, jak sama wskazuje, modelach urbanistycznych.

Przystępując do podsumowania tej części recenzji należy podkreślić walory przedmiotowej monografii, gdyż jest ich wiele. Uzupełnia ona dotychczasowy stan wiedzy w zakresie historii rozwoju przestrzennego oraz dziedzictwa kulturowego badanych miast Podkarpacia; w jej treści Autorka proponuje nowe narzędzia i metody, które mogą być wykorzystane w procesie ochrony i rewitalizacji ośrodków zabytkowych; praca może także pomóc w kreowaniu polityki planistycznej na poziomie lokalnym.

Reasumując, monografia autorstwa dr Anny Martyki pt. „Dziedzictwo urbanistyczne średniowiecznych małych miast Podkarpacia – morfologia, zrównoważenie, integracja”, opublikowana w 2023 roku przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Rzeszowskiej i zawarte w niej ustalenia naukowe w obszarze historii rozwoju przestrzennego średniowiecznych małych miast Podkarpacia i ich rozwoju współczesnego, stanowią, według recenzentki, istotny wkład w rozwój dyscypliny architektura i urbanistyka. Wkład ten polega przede wszystkim na poszerzeniu bieżącego stanu wiedzy w zakresie układów urbanistycznych analizowanych ośrodków oraz na wskazaniu ich unikalnych cech jako cennego źródła inspiracji w

dalszym rozwoju przestrzennym, co ma niewątpliwie ważny charakter aplikacyjny w procesie bieżącej polityki konserwatorskiej oraz planistycznej na ich terenie.

W związku z powyższym osiągnięcie naukowe dr Anny Martyki, będące podstawą ubiegania się o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego tj. monografię pt. „Dziedzictwo urbanistyczne średniowiecznych małych miast Podkarpacia – morfologia, zrównoważenie, integracja” recenzentka ocenia wysoko i bardzo pozytywnie.

4. Ocena pozostałego dorobku Kandydatki

4.1. Dorobek naukowo-badawczy

Dr Martyka swoje zainteresowania naukowe skupia na szeroko pojętej urbanistyce. Jest to zarówno urbanistyka współczesna jak i historyczna.

Na dorobek naukowo-badawczy Kandydatki przed uzyskaniem stopnia doktora składają się cztery artykuły, dwa z nich zostały opublikowane w „Czasopiśmie Technicznym”, a pozostałe dwa w periodyku „Przestrzeń i Forma”. Warto podkreślić, że wszystkie cztery publikacje są opracowaniami samodzielnymi, autorskimi.

Po uzyskaniu stopnia doktora zainteresowania naukowe Habilitantki zasadniczo nie uległy zmianie. W Jej dorobku można wyznaczyć 5 obszarów badawczych. Są to: Przestrzeń dla dzieci w mieście; Edukacja architektoniczna dla wszystkich; Transformacja i rewitalizacja urbanistyczna; Poszukiwania narzędzi do sterowania rozwojem przestrzennym oraz Dziedzictwo urbanistyczne i architektoniczne.

W ramach obszaru „Przestrzeń dla dzieci w mieście” dr Martyka kontynuowała i rozwijała badania naukowe zapoczątkowane jeszcze na etapie pracy nad dysertacją doktorską. Skupiła się w nim przede wszystkim na zrozumieniu roli przestrzeni miejskich w życiu dzieci. Do najważniejszych publikacji, będących wynikiem ww. badań jest monografia pt. „Dziecko w mieście w czasie wolnym. Wybrane problemy”, a także publikacje: „Wpływ projektowania „dla dobra dzieci” na poprawę ogólnego standardu życia w miastach” (2017 r.) oraz „Dzieci w krajobrazie Nowego Jorku” (2015 r.).

Z kolei badania z zakresu obszaru „Edukacja architektoniczna dla wszystkich” dotyczyły edukacji architektonicznej dzieci i osób dorosłych. Habilitantka prowadziła je sama, a także z badaczkami z innych jednostek naukowych: Dorotą Wantuch-Matla z Uniwersytetu Pedagogicznego KEN w Krakowie i Agatą Ruchlewicz-Dzianach z Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. W ich efekcie powstały dwie

monografie naukowe. W pierwszej pt. „Powszechna edukacja architektoniczna. Ewolucja idei i doświadczenia zagraniczne” (opracowanej z Dorotą Wantuch-Matlą) przeanalizowano proces rozwoju koncepcji powszechnej edukacji architektonicznej oraz zaprezentowano bieżący stan wiedzy w zakresie systemowej i pozasystemowej edukacji za granicą. W drugiej monografii zatytułowanej „Powszechna edukacja architektoniczna. Doświadczenia polskie i kształcenie incydentalne” (opracowanej z Dorotą Wantuch-Matlą i Agatą Ruchlewicz-Dzianach skupiono się na problematyce edukacji architektonicznej dostępnej dla wszystkich, gdyż zdaniem autorek był to temat wcześniej stosunkowo mało zgłębiany, a bardzo ważny. Należy dodać, że powyższe prace zostały objęte patronatem Narodowego Instytutu Architektury i Urbanistyki oraz Izby Architektów RP.

Obszar „Transformacja i rewitalizacja urbanistyczna” dotyczył badań Kandydatki przede wszystkim nad kształtowaniem się miast przyjaznych mieszkańcom, biorąc pod uwagę aspekt kondycji fizycznej i psychicznej oraz spędzania wolnego czasu w przestrzeniach miejskich; złożonością procesów transformacji przestrzeni miejskiej w kontekście rosnących potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz inwestycjami realizowanymi w krajobrazowych przestrzeniach publicznych jako narzędziami transformacji i ożywienia zdegradowanych terenów miejskich. Jako najważniejsze osiągnięcia, będące wynikiem badań w ramach przedmiotowego obszaru należy wymienić: współredakcję naukową dwóch monografii wieloautorskich („Region, Miasto, Miasteczko. Nowe impulsy rozwojowe” oraz „Przestrzeń muzealna w strukturze miasta”), a także artykuł naukowy pt. „The City as a Playground: Shaping City Space to be More Playful for Individuals of Any Age” (2018 r.) oraz dwa rozdziały w monografiach zbiorowych: „Rewitalizacja nabrzeży w Madrycie, Nowym Jorku i Londynie – wybrane przykłady” (2017 r.) i „Jak uczynić miasto lepszym. Wybrane sposoby odnowy przestrzeni miejskich” (2017 r.).

Obszar czwarty w dorobku naukowym dr Martyki dotyczy poszukiwań narzędzi do sterowania rozwojem przestrzennym. Habilitantka w ramach tego obszaru skupiła się m.in. na poszukiwaniach metod mapowania i zapisu cech przestrzennej struktury miasta oraz metod oceny jej potencjałów rozwojowych, a także na wykorzystaniu szczegółowych danych statystycznych dla określenia wpływu różnych aspektów na zrównoważony rozwój. Najważniejszymi publikacjami Kandydatki związanymi z przedmiotową problematyką są artykuły: „Modelowa interpretacja struktury przestrzennej miasta a polityka przestrzenna. Przykład Rzeszowa” (2023 r.); „Analysis of the Sustainable Development Index in the Communes of the Podkarpackie Voivodeship: A Polish Case Study” (2022 r.); „Spatial integration level of housing complex with the city structure. Case of Rzeszów” (2022 r.) oraz rozdział

w monografii „Węzły i korytarze rozwoju w modelu przestrzennej struktury Rzeszowa. Skala miasta i miejskiego obszaru funkcjonalnego – perspektywa 2050” (2019 r.).

Ostatnim z wyodrębnionych przez dr Martykę obszarów badawczych jest „Dziedzictwo urbanistyczne i architektoniczne”. Zainteresowania Habilitantki w tym zakresie związane są z Jej wieloletnią pracą zawodową w Pracowni Konserwacji Zabytków Arkona Sp. z o.o. w Krakowie. Według Kandydatki „historia rozwoju przestrzennego i architektury stanowi fundament wszelakich poszukiwań współczesnych paradygmatów, teorii i praktyk architektonicznych i urbanistycznych. Urbanistyczne i architektoniczne dziedzictwo kulturowe należy rozpatrywać jako zestaw cennych zasobów, co z kolei powinno być uwzględnione w podejściu do jego oceny”. Pociąga to za sobą potrzebę „inicjowania badań naukowych, które skupiają się na rozwijaniu nowatorskich strategii oceny zarówno indywidualnych obiektów zabytkowych, jak i całościowych zespołów, w tym ich wartości krajobrazowych”. Zdecydowanie najważniejszą publikacją, będącą pokłosiem badań Kandydatki w ramach tego obszaru jest monografia „Dziedzictwo urbanistyczne średniowiecznych małych miast Podkarpacia – morfologia, zrównoważenie, integracja” (2023 r.), a także artykuły: „Ruiny zamku w Czchowie - analiza prac konserwatorskich i budowlanych / Ruins of Czchów – Castle Analysis of Conservation and Construction Work” (2020 r.); „First-World-War Cemetery Chapel on Pustki Hill in Łuzna: Wooden Architecture Reconstruction” (2021 r.); „Second life of shooting range - conservation and adaptation of the historic Shooting Range at Wola Justowska in Krakow for its new function” (2019 r.) oraz „Problemy adaptacji budynków do współczesnych funkcji na przykładzie Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej” (2022 r.).

Podsumowując wyżej przeanalizowane obszary badawcze wyszczególnione w dorobku naukowym Habilitantki, należy stwierdzić, że są one istotne biorąc pod uwagę dyscyplinę architektura i urbanistyka. Były one także konsekwentnie rozwijane, a wyniki studiów i badań naukowych prowadzonych w ich zakresie, z sukcesem publikowane w monografiach oraz artykułach naukowych.

Na analizowany dorobek badawczy dr Martyki składają się także 22 wystąpienia na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych. Należy wymienić tutaj w szczególności wystąpienie plenarne na Międzynarodowym Biennale Architektury w Krakowie (2015); referat na międzynarodowej konferencji pn. International Conference "Preventive conservation of human environment. Architecture as part of the landscape" (2016); wystąpienie na IV Kongresie Rewitalizacji Miast i XIV Kongresie Miast Polskich (2016); wystąpienie na międzynarodowej konferencji pn. 2nd International Scientific Conference: Land-Technology-Economics "Dilemmas and challenges of land management" (2017);

referat na V Kongresie Rewitalizacji "Systemy rewitalizacji w Polsce: blaski i cienie" (2018); wystąpienie na VI Kongresie Urbanistyki Polskiej "Jutro miasta" (2018); referat na międzynarodowej konferencji pn. International Scientific and Practical Conference "Philosophy of Science, Technology and Architecture in Humanistic Aspect" (2021); wystąpienie na Urban Forum 2021, Spatial planning: urban planning, architecture, political and socio-cultural principles (2021), a także referat na XVI Konferencji naukowo-technicznej pn. Problemy remontowe w budownictwie ogólnym i obiektach zabytkowych – REMO 2022.

Habilitantka w omawianym okresie odbyła trzy staże naukowe. Dwa z nich zostały zrealizowane w uczelniach polskich. Były to staże: w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie (opiekun naukowy: prof. dr hab. inż. arch. Aleksander Noworól, 16.05-16.12.2022) oraz na Politechnice Lubelskiej, który to był wynikiem konkursu pn. „PO SĄSIEDZKU – międzyuczelniane staże badawcze” i został zrealizowany w ramach zadania zleconego przez Ministra Edukacji i Nauki pn. „Politechniczna Sieć VIA CARPATIA im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego” (1.10-1.12.2023). Trzeci staż miał charakter międzynarodowy. Dr Martyka odbyła go w Politechnice w Walencji (opiekun naukowy: prof. Javier Pérez Igualada, 1.01.-31.03.2023). Wszystkie staże służyły Kandydatce w rozwoju dorobku badawczego. W związku z tym należy stwierdzić, iż Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową, którą realizuje, poza macierzystą uczelnią, w innych, ważnych instytucjach naukowych, zarówno krajowych jak i zagranicznych.

Habilitanta była także dwukrotnie redaktorem naukowym monografii. W 2022 roku, wspólnie z D. Jopek redagowała pracę pt. „Region, Miasto, Miasteczko. Nowe impulsy rozwojowe”, wydaną przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Rzeszowskiej, a następnie rok później, z G. Stojak monografię pt. „Przestrzenie muzealne w strukturze miasta”, opublikowaną przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Dorobek naukowy Dr Martyki wzbogaca również jej udział w projekcie badawczym pn. „Węzły i Korytarze Rozwoju Funkcji Metropolitalnych Rzeszowa” (2019 r., kierownicy: Z. Zuziak, M. Gosztyła), zrealizowanym na zlecenie Urzędu Miasta Rzeszowa, a także w zespole badawczym realizującym projekt POWER (w bloku tematycznym: ulica i plac). Projekt ten był prowadzony przez Politechnikę Krakowską we współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (nr projektu nr WND-POWR.03.01.00-00-T093/18-00) i był realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Kandydatka była także wielokrotnie recenzentem artykułów złożonych do publikacji w takich czasopismach jak: „Środowisko Mieszkaniowe–Housing

Enviroment”, „Przestrzeń/Urbanistyka/Architektura” oraz „Studia z Polityki Publicznej/ Public Policy Studies”.

Dr Martyka jest członkiem stowarzyszeń, których działalność ma charakter naukowy. Jest to Towarzystwo Urbanistów Polskich - TUP, a także Międzynarodowe Stowarzyszenie Planistów Miejskich i Regionalnych – ISOCARP oraz Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków.

Dane naukometryczne Kandydatki są satysfakcjonujące, biorąc pod uwagę specyfikę dyscypliny architektura i urbanistyka w tym zakresie. W bazie Web of Science nie uwzględniono żadnych cytowań publikacji dr Martyki, według Publish or Perish (Scholar Google) jest ich 38, w według bazy Scopus: 3. Indeks Hirscha Habilitantki według bazy Web of Science (WoS) wynosi 0, według bazy Scopus: 1, a według bazy Google Scholar: 3.

Biorąc pod uwagę liczbę punktów według rozporządzeń MNiSW/MEiN przynależnych publikacjom autorstwa Kandydatki należy stwierdzić, że od 2017 roku zgromadziła Ona łącznie 1239 pkt.

Podsumowując, recenzent stwierdza, że dorobek naukowo-badawczy Dr Martyki jest wartościowy i ocenia go zdecydowanie pozytywnie. W jego skład wchodzi **34 pozycje**: 2 monografie autorskie, 2 monografie współautorskie, 2 redakcje naukowe monografii, 10 rozdziałów w monografiach, 6 artykułów w czasopismach indeksowanych w bazie WoS lub Scopus, 12 artykułów w czasopismach krajowych. Kandydatka brała także czynny udział w 22 konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych, odbyła 3 staże naukowe, realizowała istotne projekty badawcze i prowadziła współpracę z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą.

4.2. Dorobek dydaktyczny, organizacyjny i popularyzujący naukę

- **Dorobek dydaktyczny**

Działalność dydaktyczna Habilitantki wiąże się przede wszystkim z Jej pracą na dwóch uczelniach: na Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, w Instytucie Geografii oraz na Politechnice Rzeszowskiej, na Wydziale Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury.

Na Uniwersytecie Pedagogicznym Kandydatka pracowała w Zakładzie Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej. Prowadziła tam zajęcia dydaktyczne na kierunku gospodarka przestrzenna, na I i II stopniu studiów. W ramach I stopnia

były to takie przedmioty jak: Planowanie infrastruktury technicznej – wykład i ćwiczenia; Zasady projektowania – wykład i ćwiczenia; Projektowanie urbanistyczne -ów. projektowe; Oprogramowanie CAD w gospodarce przestrzennej – ćwiczenia oraz Historia urbanistyki – wykład. Na II stopniu z kolei Habilitantka prowadziła zajęcia dydaktyczne z przedmiotu: Rozwiązywanie konfliktów przestrzennych – konwersatorium oraz Urbanistyka współczesna – wykład.

Na Politechnice Rzeszowskiej dr Martyka prowadzi zajęcia na dwóch kierunkach studiów: Architektura oraz Geodezja i Planowanie Przestrzenne.

Na kierunku Architektura, na I stopniu studiów prowadzi zajęcia z takich przedmiotów jak: Rysunek architektoniczny, techniki warsztatowe, modelowanie, malarstwo – laboratorium oraz Teoria i projektowanie obiektów przemysłowych – wykład i projekt, na II stopniu z kolei: Projektowanie architektoniczne i urbanistyczne z rewitalizacją – wykład i projekt oraz Projektowanie architektoniczne – przekształcenia współczesnych obiektów architektury – ćwiczenia. W przedmiotowym kierunku prowadzi także dyplomy oraz praktyki przeddyplomowe. Należy podkreślić, iż pod kierunkiem Kandydatki opracowano i obroniono do tej pory łącznie 78 prac, w tym wiele zostało wyróżnionych.

Na kierunku Geodezja i Planowanie Przestrzenne Kandydatka prowadzi zajęcia na II stopniu studiów, z przedmiotu Rewitalizacja terenów zdegradowanych – wykład.

Warto zauważyć, iż dr Martyka ustawicznie rozwija swoją działalność dydaktyczną opracowując programy kolejnych nowych przedmiotów. Jest także koordynatorem większości przedmiotów, które prowadzi.

O pozycji i doświadczeniu Kandydatki na Uczelni świadczy m.in. fakt, iż została powołana do zespołu odpowiedzialnego za modyfikację programu kierunku architektura na potrzeby nowych regulacji prawnych (legislacyjnych).

Należy także podkreślić, iż dorobek dr Martyki w zakresie dydaktyki ma charakter międzynarodowy ponieważ w ramach programu Erasmus+ Staff Mobility for Teaching prowadziła Ona wykłady w języku angielskim oraz uczestniczyła w zajęciach dydaktycznych na: Universidad Rey Juan Carlos w Madrycie; Universidade Lusófona w Porto; Universidad de Sevilla; Politechnica da Valencia oraz Universidade Lusofona de Humanidades e Tecnologias w Lizbonie.

Działalność dydaktyczna Kandydatki nie ogranicza się tylko do jej pracy na Politechnice Rzeszowskiej. Jest i była w przeszłości zaangażowana w różnego typu działania edukacyjne inicjowane przez inne podmioty, takie jak np. Politechnika Krakowska, gdzie w latach 2019–2022 prowadziła zajęcia w ramach programu POWER pt. „Akademia Mistrzów Techniki”.

Habilitationka prowadziła również zajęcia na studiach podyplomowych „ARCHIKULTURA – edukator architektoniczny”, na Politechnice Dziecięcej (obecnie Dziecięcy Uniwersytet Techniczny) w Rzeszowie oraz w ramach współpracy PRz z Podkarpackim Centrum Innowacji Akademia ProtoLab w programie edukacyjnym dla uczniów szkół ponadpodstawowych, studentów, absolwentów i młodych naukowców.

Podsumowując wyżej omówiony dorobek dydaktyczny dr inż. arch. Anny Martyki należy stwierdzić, iż jest on pokaźny i znaczący. W związku z powyższym recenzentka ocenia go bardzo pozytywnie.

- **Dorobek organizacyjny**

Dorobek organizacyjny Kandydatki jest związany przede wszystkim z jej pracą w Politechnice Rzeszowskiej.

Należy tutaj wymienić przede wszystkim: organizację nowych studiów podyplomowych Architektura Wnętrz i Wystawiennictwa, których dr Martyka jest Kierownikiem; zainicjowanie i koordynowanie współpracy naukowo-dydaktycznej pomiędzy Politechniką Rzeszowską im. Ignacego Łukasiewicza, a Uniwersytetem Rzeszowskim; zainicjowanie i koordynowanie współpracy naukowo-dydaktycznej pomiędzy Politechniką Rzeszowską im. Ignacego Łukasiewicza, a Podkarpackim Centrum Innowacji Sp. z o.o.; zainicjowanie i koordynowanie współpracy naukowo-dydaktycznej pomiędzy Politechniką Rzeszowską im. Ignacego Łukasiewicza, a Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz organizację międzyuczelnianych warsztatów studenckich w ramach współpracy Politechniki Rzeszowskiej z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie.

Dr Martyka była także wielokrotnie jurorką w komisjach konkursów studenckich organizowanych pod patronatem Politechniki Rzeszowskiej, m.in. „Konkursu na projekt koncepcyjny modernizacji Klubu Studenckiego Plus dla potrzeb Centrum Fizjoterapii i Sportu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza” czy „Konkursu dla studentów Politechniki Rzeszowskiej - Przestrzeń publiczna dla mieszkańców Błażowej”.

Habilitationka aż sześciokrotnie pełniła funkcję Przewodniczącej komisji do przygotowania i organizacji przebiegu egzaminu wstępnego z uzdolnień plastycznych i predyspozycji architektonicznych na studia stacjonarne I stopnia na kierunku architektura na Politechnice Rzeszowskiej, będąc jednocześnie członkiem komisji oceniającej prace egzaminacyjne.

Dr Martyka była także członkiem komisji do przeprowadzenia notyfikacji dyplomu na kierunku architektura i odpowiadała za merytoryczne przygotowanie wniosku notyfikacyjnego UE dotyczącego kierunku architektura, zgodnie z art. 21(7) dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 roku w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych.

W ramach działalności organizacyjnej trzeba podkreślić również członkostwo Kandydatki w Radzie Dyscypliny Architektura i Urbanistyka oraz pełnienie funkcji Kierownika Katedry Konserwacji Zabytków (od grudnia 2023 r.).

Reasumując, recenzent stwierdza, że dorobek organizacyjny Habilitantki jest obszerny i ocenia go pozytywnie.

- **Dorobek w zakresie popularyzacji nauki**

Działalność Kandydatki w zakresie popularyzacji nauki jest związana z opublikowanymi przez Nią artykułami w krajowych periodykach o charakterze branżowym. Należy wymienić tutaj współautorską publikację pt. „Interdyscyplinarnie o przestrzeniach publicznych. Warsztaty urbanistyczne Kraków–Rzeszów 2018”, którą dr Martyka opracowała razem z D. Wantuch-Matłą (Architektura&Biznes, nr 12/2018) oraz trzy autorskie publikacje: „Wizualna strona miasta” (Gazeta Politechniki Rzeszowskiej, 2018); „Logika przestrzeni” (Architektura&Biznes, nr 02/2019) oraz „Place zabaw – krótka ewolucja idei” (Bliżej przedszkola, 1nr 2/2019).

Do dorobku Habilitantki w zakresie popularyzacji nauki zdecydowanie można włączyć także jej udział we wspomnianym już wyżej programie „Akademia Mistrzów Techniki” (w ramach POWER); studiach podyplomowych „ARCHIKULTURA – edukator architektoniczny”, Dziecięcym Uniwersytecie Technicznym w Rzeszowie oraz Podkarpackim Centrum Innowacji Akademia ProtoLab - w programie edukacyjnym dla uczniów szkół ponadpodstawowych, studentów, absolwentów i młodych naukowców.

Dr Martyka aktywnie działa również w organizacji popularyzującej potrzebę ochrony dziedzictwa kulturowego jaką jest Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków, oraz w organizacji popularyzującej potrzebę ładu przestrzennego jaką jest Towarzystwo Urbanistów Polskich.

Podsumowując powyższe, recenzent stwierdza, że dorobek Kandydatki w zakresie popularyzacji nauki jest wystarczający i ocenia go pozytywnie.

4.3. Dorobek twórczy

Dr Anna Martyka jest praktykującym architektem. Jak wcześniej wspomniano od 2005 roku jest członkiem Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej (MP-1402).

W swoim dorobku twórczym posiada szereg projektów, których była autorką i współautorką. Część z nich powstała jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora i była związana z pracą Kandydatki w biurze projektowym Pracowni Konserwacji Zabytków ARKONA. Wśród tych projektów należy wymienić przede wszystkim: „Remont i adaptację Pałacu Konopków dla Instytutu Pamięci Narodowej w Wieliczce”; „Międzynarodowe Centrum Kultury – remont i adaptacja piwnic, Kraków, Rynek Główny 25”; „Modernizację Rezydencji Prezydenta, Wisła”; „Koncepcję Modernizacji Muzeum Historycznego Krakowa, Pałac Krzysztofora”; „Modernizację II piętra: Galeria sztuki polskiej XX wieku oraz koncepcja przebudowy holu Muzeum Narodowego, Gmach Główny”; „Przebudowę Sali Świetlikowej w Gmachu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Warszawa”; „Projekt wykonawczy wnętrz, dwór w Kleczy i pałac w Inwałdzie” oraz „Modernizację Dworu Czeczów, Kraków- Biezanów”.

Kolejne projekty Kandydatka opracowała po uzyskaniu stopnia doktora. W tej grupy należy wymienić przede wszystkim: „Przebudowę i rozbudowę budynku Oranżerii w Zespole Zamkowym w Łańcucie”; „Koncepcję programowo-przestrzenną adaptacji dawnego Pałacu Czeczotki przy ul. Anny 2 i ul. Wiślniej 1 w Krakowie”; „Remont pomieszczeń zabytkowego Kościoła Rzymsko-Katolickiego pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Domosławicach”; „Remont, przebudowę i rozbudowę budynku dawnego Sądu Grodzkiego przy ul. Daniłowicza 12 w Wieliczce” oraz „Przebudowę sali widowiskowej Strzeleckiego Ośrodka Kultury, Strzelce Opolskie”.

Swój dorobek twórczy – projektowy Habilitantka budowała konsekwentnie od 2000 roku, stąd po ponad 20 latach można określić go jako poważny i znaczący, a w zakresie projektów o charakterze konserwatorskim warty zauważenia.

Podsumowując dorobek twórczy dr Anny Martyki należy stwierdzić, że jest on pokaźny i recenzentka ocenia go bardzo pozytywnie.

5. Podsumowanie i wniosek końcowy

Podsumowując, stwierdza się, że dr inż. arch. Anna Martyka jako osiągnięcie naukowe, będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego przedstawiła monografie pt. „Dziedzictwo urbanistyczne średniowiecznych małych

miast Podkarpacia – morfologia, zrównoważenie, integracja”, opublikowaną w 2023 roku przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Rzeszowskiej, które to wydawnictwo ujęte jest w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. A Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wraz z późniejszymi zmianami.

Przedmiotowe osiągnięcie naukowe stanowi, według recenzentki, istotny wkład w rozwój dyscypliny architektura i urbanistyka, co wykazano wyżej. W związku z tym dr iż. arch. Anna Martyka, w pełni spełnia wymogi zawarte w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wraz z późniejszymi zmianami (w art. 219 ust. 1 pkt 2). Recenzent wnioskuje zatem o dopuszczenie Habilitantki do dalszych etapów procedury związanej z nadaniem Jej stopnia doktora habilitowanego.

